

بسم الله الرحمن الرحيم

یادگیری متقاطع

..... جدول برای

..... سوم دبستان

علوم / فارسی / اجتماعی

سیدرضا تهامی، آرزو عقابی
مهدی کاشی، هنگامه اقتداری

فهرست

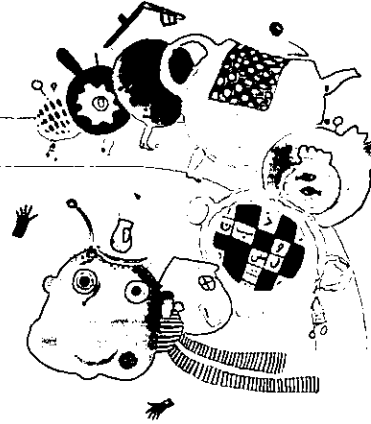
۳	یادگیری متقاطع، شیوه‌ای نوین برای ورود / ابزاری مؤثر برای مرور
۵	دولمای درس علوم
۱۳	جدول‌های درس فارسی
۲۲	جدول‌های درس اجتماعی
۳۵	پاسخ‌های جدول‌ها

عنوان موضوع:	یادگیری متقاطع / ۵۳ جدول برای سوم دبستان
پدیدآورندگان:	سیدرضا تهامی، آرزو عقابی، مهدی کاشی، هنگامه اقتداری
فروست:	کتاب‌های دبستانک (برنامه‌ریزی و سرپرستی: سیدرضا تهامی)
مشخصات نشر:	تهران، نشر فردین (مدیر مسئول: فردین مهاجری) / مدیر آموزشی: هنگامه اقتداری / ویراستار و مدیر اجرایی: آرزو عقابی / مدیر هنری و طراحی جلد: حسین صابری / صفحه‌آرا: ثریا شریعت
مشخصات ظاهری چاپ:	۴۰ صفحه، مصور، دو رنگ
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۵-۰۴-۳
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
رده‌بندی کنگره:	۱۸ ۱۳۹۳ ی ۳۰۶ / LB ۳۰۶
رده‌بندی دیوئی:	۳۷۲ / ۰۷۶
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی:	۳۴۷۰۲۰۶
چاپ اول:	۱۳۹۳
شمارگان:	۱۰۰۰

حق چاپ و انتشار محتاب به هر شکل محفوظ و مخصوص نشر فردین است.

کتاب‌های دبستانک (نشر فردین) فقط از تصاویر اختصاصی بهره می‌برد و از تصاویر آماده‌ی کامپیوتری یا غیر آن استفاده نمی‌شود.

یادگیری متقاطع

شیوه‌ای نوین برای ورود

ابزاری مؤثر برای مرور

برای هر فصل از هر کتاب، درسی، یک جدول در مجموعه کتاب‌های یادگیری متقاطع، برای هر فصل از هر کتاب درسی (به جز کتاب ریاضی)، یک جدول طراحی شده است که مطالب آن به طور عمده از همان مبحث در همان کتاب، گرفته شده است.

به سوی تکمیل طرح جامع تدریس دبستانک با انتشار کتاب یادگیری متقاطع برای سده دبستان، مجموعه کتاب‌های یادگیری متقاطع کامل می‌شود. پیش از این، پنج کتاب یادگیری متقاطع برای پنج پایه‌ی دیگر به چاپ رسیده بود. اکنون مجموعه کتاب‌های یادگیری متقاطع (شش کتاب)، پس از مجموعه‌ی پیش‌تیزهوشان (بیست جلد برای پیش از دبستان)، داستان‌های شاهنامه (سی جلد به زبان کتاب‌های درسی برای هر شش پایه‌ی دبستان) و مجموعه‌ی ۲۴ جلدی باغ‌وحش عزیز من (چهار جلد برای هر شش پایه‌ی دبستان)، چهارمین مجموعه کتابی است که انتشار آن در کتاب‌های دبستانک کامل می‌شود. امیدواریم با تکمیل تدریجی سایر مجموعه‌ها (دبستان‌های درسی، سواد خواندن و زندگی بهتر) که از هر کدام بین ۳ تا ۲۱ جلد منتشر شده است و چاپ مجموعه‌های جدید به تدریج چهره و سمت‌وسوی طرح جامع آموزشی دبستان آشکارتر شود و تکه‌های بعدی این پازل هر چه زودتر منتشر شوند.

روش یادگیری متقاطع با دو کارکرد ویژه

در طرح جامع آموزشی دبستانک، هر مجموعه کتاب، کارکرد یا کارکردهای ویژه‌ای دارد که ضمن ارتباط با یک‌دیگر، دانش‌آموز را در قسمتی از مسیر آموزشی، همراهی و کمک می‌کند. شناخت این کارکردها توسط اولیا و مربیان، تأثیر به‌سزایی در افزایش بازده کتاب‌ها دارد.

❖ **نخستین کارکرد ویژه‌ی روش یادگیری متقاطع، «ورود» است.** ورود به مطالعه‌ی فعال هر فصل از هر درس، معنای ورود، دقیقاً به معنای شروع مطالعه و شروع یادگیری آن فصل نیست. «ورود»، به تعبیر ما از جایی شروع می‌شود که دانش‌آموز قصد دارد به طور جدی به این یا آن پرسش درباره‌ی مبحث مورد نظر فکر کند و به تعامل با مفاهیم آن درس بپردازد.

یادگیری متقاطع به وسیله‌ی یک جدول کلمات متقاطع که بخش مهمی از آن، واژه‌های همان درس است و مطالب مرتبط با آن‌ها در شرح جدول نوشته شده است. دانش‌آموز تأمل چند ثانیه‌ای روی هر شرح دارد و کوشش ذهنی مختصر برای یافتن واژه، می‌تواند نقش موتور کوچک (استارت) را ایفا کند که کمک می‌کند موتور بزرگ و اصلی (تعامل با مفاهیم و یادگیری آن مبحث) را به حرکت درآورد.

«متقاطع بودن» این واژه‌ها کمک می‌کند تا دانش‌آموز سریع‌تر به آن‌ها برسد. شیرینی یافتن هر واژه که در هماهنگی با واژه‌های متقاطع، او را به لذت بیش‌تری می‌رساند، عاملی مهم برای افزایش انگیزه‌ی او برای یادگیری آن مبحث است. نکته‌ی مهم، نقش مؤثر پاسخ‌نامه در این فرآیند است که دانش‌آموز باید به آن توجه کند و نقش این پاسخ‌نامه به کلی با نقشی که پاسخ‌نامه‌های متعارف در برخی کتاب‌های درسی دارند، متفاوت است. پاسخ‌نامه به پرسش‌های آموزشی که درج آن در کتاب و همراه با پرسش‌ها، به نظر ما به هیچ‌وجه درست نیست، اما در اینجا چون یادگیری هنوز شروع نشده، وجود پاسخ‌نامه برای تکمیل فرآیند ورود است و دقیقاً ضروری است.

کارکرد دوم این جدول‌ها، نقش موتور است که در زمان مرور دارند. جایی که حجم و تنوع مباحث درسی، موانعی برای بازیابی و به یاد آوردن آن‌ها می‌بوی هستند که دانش‌آموز فراگرفته است و اکنون باید توسط امتحان‌ها محک زده شوند.

حل جدول‌ها در این مرحله (یا حل مجدد آن) اگر لازم حل شده‌اند) کمک می‌کند که نوعی سامان‌دهی ذهنی (که همخوان با قابلیت‌های ذهنی هر دانش‌آموز است) در آموخته‌های او ایجاد شود. این که حل جدول به عنوان نوعی بازی و سرگرمی شناخته شده است، کمک می‌کند تا تعداد بیش‌تری از دانش‌آموزان استفاده از آن را در زمان‌های هر دو کارکرد، در برنامه‌ی خود قرار دهند.

تفکیر ویژه از معلمان و کارشناسان

باعث ابراز مسرت و خوش‌حالی فراوان ما بود که اکثریت مطلق معلمان و معلمات و با سابقه و کارشناسانی که کتاب‌های قبلی یادگیری متقاطع را دیدند، در همان تورق ساده‌ی اولیه مرحله او کارکرد ویژه‌ی روش یادگیری متقاطع در مسیر آموزشی دانش‌آموزان شدند و همگی اذعان داشتند که جای این کتاب‌هایی تاکنون خالی بوده است. حتی فراتر از این، بسیاری از آنان متوجه نقش مهم پاسخ‌نامه‌ها در تکمیل فرآیند یادگیری متقاطع شدند. اصرار ما بر یک‌سان بودن قالب کار (همه‌جا جدول‌های 7×7) که کارمان را بسیار سخت‌تر کرد، دقیقاً یک دلیل آموزشی داشت که معلمان گرامی متوجه آن شدند و از این نکته با تحسین یاد کردند. درباره‌ی این نکات و موارد دیگری که در این روش مهم هستند، انشاءالله به‌زودی در کتاب‌های راهنما توضیح بیش‌تری خواهیم داد. حضور چنین معلمان و کارشناسانی، ما را به آینده‌ی آموزشی ایران بسیار امیدوارتر کرد.